

BE-A0513_117778_116523_DUT

Inventaris van het archief van het Aankoopcomité van Brugge

Het Rijksarchief in België
Archives de l'État en Belgique
Das Staatsarchiv in Belgien
State Archives in Belgium

This finding aid is written in Dutch.

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF:.....	3
Raadpleging en gebruik.....	4
Voorwaarden voor de raadpleging.....	4
Voorwaarden voor de reproductie.....	4
Toegangen.....	5
Aanwijzingen voor het gebruik.....	5
Geschiedenis van archiefvormer en archief.....	7
Archiefvormer.....	7
Naam.....	7
Geschiedenis.....	7
Bevoegdheden en activiteiten.....	9
Organisatie.....	10
Archief.....	11
Inhoud en structuur.....	12
Inhoud.....	12
Selecties en vernietigingen.....	13
Toekomstige aangroei/aanvullingen.....	14
Ordening.....	14
 BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN.....	 15
Archief van het aankoopcomité.....	15
I. Minuten en repertoria van akten.....	15
1 - 11 Minuten van akten verleden voor de voorzitter en de commissarissen. 1962-1963.....	15
Archief van de gewestelijke directie van de registratie en domeinen van Brugge.....	16
I. Minuten en repertoria van akten.....	16
12 - 14 Repertoria van de minuten. 1e helft 20ste eeuw-1973.....	16
15 - 64 'Eigendomstitels van de staat', minuten van akten verleden voor de ontvangers van de domeinen. 1901-1973.....	16
II. Zoeksinstrumenten.....	19

Beschrijving van het archief:

Naam archiefblok:
AKC Brugge 2015

Periode:
1901-1973

Archiefbloknummer:
BE-A0513.1105

Omvang:

- Laatste bestanddeelnummer: 66.00
- Omvang geïndexiseerd: 5.64 m

Archiefbewaarplaats:
Rijksarchief te Brugge

Raadpleging en gebruik

VOORWAARDEN VOOR DE RAADPLEGING

Archiefbestanddelen ouder dan 100 jaar zijn vrij raadpleegbaar. Voor de stukken jonger dan 100 jaar wordt een onderscheid gemaakt tussen de minuten van akten en de dossiers van de aankoopcomités.

1. Minuten van akten

De akten ouder dan 100 jaar zijn vrij raadpleegbaar. De akten jonger dan 100 jaar mogen enkel worden geraadpleegd of gekopieerd door belanghebbende personen, hun erfgenamen of rechtverkrijgenden of hun vertegenwoordigers. Derden die toegang willen tot de akten, moeten toestemming vragen aan de administrateur-generaal van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie.¹

2. Repertoria

Repertoria ouder dan 100 jaar zijn vrij raadpleegbaar. Repertoria jonger dan 100 jaar mogen enkel worden geraadpleegd mits toestemming van de administrateur-generaal van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie.

3. Overige reeksen (het gaat vooral om dossiers)

Dossiers inzake militaire installaties en militaire domeinen en dossiers inzake installaties voor energievoorziening die nog in werking zijn mogen om veiligheidsredenen niet worden geraadpleegd.

Alle andere dossiers ouder dan 100 jaar zijn vrij raadpleegbaar. Dossiers die tussen de 30 en de 100 jaar oud zijn, kunnen worden geraadpleegd mits toestemming van de Algemeen Rijksarchivaris of van zijn afgevaardigde. Dossiers jonger dan 30 jaar mogen enkel worden geraadpleegd mits toestemming van de administrateur-generaal van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie.

Voor de archieven van de Gewestelijke directie van de registratie en de domeinen die vanaf 1964 werden overgedragen aan de aankoopcomités gelden dezelfde raadplegings-voorwaarden.

VOORWAARDEN VOOR DE REPRODUCTIE

Voor de reproductie van archiefstukken gelden de regels van toepassing binnen het Rijksarchief.

---

¹ Per brief aan de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie, administratie van de Patrimoniale Diensten, Koning Albert II laan 33 bus 56, 1030 Brussel of via mail aan sppd.federaalcomite@minfin.fed.be.

TOEGANGEN

Het comité beschikte over een reeks alfabetisch geordende steekkaarten en een reeks "losse rekeningen". Voor elk algemeen dossier geeft het fichesysteem een overzicht van de gekoppelde persoonlijke dossiers met vermelding van datum en verwijzing naar de overeenkomstige akte(n). Beide toegangen bevinden zich bij het federaal aankoopcomité.

AANWIJZINGEN VOOR HET GEBRUIK

Je kan een onroerend goed terugvinden hetzij via de betreffende (sub)rubriek(en) in de inventaris, hetzij door in de digitale versie een zoekterm in te geven. De gebruiker dient er zich evenwel van bewust te zijn dat door de toegepaste selectie een groot deel van de dossiers vernietigd is. Enkel de algemene dossiers werden integraal bewaard. De belangrijkste informatie is steeds terug te vinden in de integraal bewaarde akten. Ze kunnen met behulp van de eveneens in het archief bewaarde chronologische repertoria en alfabetische steekkaarten teruggevonden worden, of via de zoekinstrumenten van de centra Rechtszekerheid (registratie en hypotheek).

Bij het opzoeken van minuten van akten, moet de onderzoeker rekening houden met de evolutie van de ressorten van de aankoopcomités. Je mag ervan uitgaan dat de zoekinstrumenten niet werden overgedragen wanneer er een verschuiving was van het ressort. Het bleef bewaard bij het kantoor dat het zoekinstrument had aangemaakt. Om het zoekinstrument te kunnen terugvinden, moet je dus weten welk aankoopcomité bevoegd was voor die gemeente op dat moment. ²Voor dossiers (van verwerving, onteigening of verkoop) ligt dat anders. Zij werden wel verdeeld over de aankoopcomités volgens het ressort waarvoor het aankoopcomité bevoegd was in 2014.

Idem dito voor de minuten van de Ontvangers van de domeinen. Daar is het nodig om de bevoegde Gewestelijke directie van de registratie en domeinen te identificeren voor die bepaalde gemeente in dat bepaald jaar om de reeks van de betreffende akte te kunnen terugvinden.

Het archief van de aankoopcomités biedt heel wat onderzoeksmogelijkheden. In eerste instantie worden deze archieven geraadpleegd door de rechts- en bewijszoekende burger. De minuten van de akten verleden voor commissarissen van het comité en voor de ontvangers van de domeinen zijn dikwijls noodzakelijk om geschillen op te lossen. Verder is het archief interessant voor onderzoekers die de geschiedenis van de openbare werken van de diverse openbare instanties willen onderzoeken. Welke percelen werden bijvoorbeeld onteigend voor de aanleg van de autosnelwegen? Verschillen de originele plannen van de uiteindelijke aanleg? Waarom zijn er wijzigingen aangebracht? Hoe zag het landschap eruit voor de aanleg van de autosnelwegen? Mutatis mutandis geldt hetzelfde voor zeer specifieke periodes en fenomenen, zoals de heropbouw na de Tweede Wereldoorlog, de strijd tegen

---

2 Om het juiste ressort te kunnen opzoeken, kan je gebruikmaken van de databank van de fiscale ressorten DAPHNIS op de website van het Rijksarchief.

krotwoningen, de rol van de sociale huisvesting(smaatschappijen), de inplanting van verscheidene overheidsdiensten (kazernes, scholen, postkantoren, hoven en rechtbanken, stations, Rijkswacht, RTT, enz.) in steden en gemeenten. De gerechtelijke dossiers zijn eerder interessant voor rechtshistorici die het gebruik van de onteigeningswetgeving willen bestuderen. Waarom nam de Staat de beslissing die ze uiteindelijk genomen heeft? Zijn er bepaalde dossiers met belangrijke vonnissen die een impact hadden op de latere werking van de comités? De verkoopdossiers zijn tot slot interessant voor de lokale geschiedenis: hoe zag een bepaald gebouw eruit vooraleer de Staat het verkocht? Soms zijn immers foto's en/of plattegronden bewaard gebleven. Met name de desaffectatie van militaire domeinen is goed gedocumenteerd.

Geschiedenis van archiefvormer en archief

ARCHIEFVORMER

NAAM

FOD Financiën. Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie. Patrimoniale diensten. Aankoopcomité van Brugge (1962-2014)

Rechtsvoorgangers:

Gewestelijke directie der registratie en domeinen van Brugge (1795-2014)

Eerste aankoopcomité van Gent (1960-1962)

Tweede aankoopcomité van Gent (1960-1962)

Aankoopcomité van Gent (1932-1960)

Aankoopcomité van Antwerpen (1929-1932)

Rechtsopvolger:

Federaal aankoopcomité (2015-heden)

GESCHIEDENIS

Artikel 11 van de Belgische Grondwet van 7 februari 1831 bepaalt: "Niemand kan van zijn eigendom worden ontzet dan ten algemene nutte, in de gevallen en op de wijze, bij de wet bepaald, en tegen billijke en voorafgaande schadeloosstelling." ³Om deze bepaling te kunnen toepassen, voerde de wetgever stelselmatig een specifieke regelgeving in inzake onteigeningen. De eerste modaliteiten voor onteigening werden tijdens de Franse periode vastgelegd in de wet van 8 maart 1810. ⁴De Belgische basiswetgeving dateert evenwel van 17 april 1835. ⁵De wet werkt voor het eerst in detail een gemeenschappelijke procedure voor onteigening uit voor de rechtbanken van eerste aanleg. De wet wordt verfijnd in de wet houdende vereenvoudiging van de administratieve formaliteiten inzake onteigening ten algemene nutte van 27 mei 1870. ⁶Ze stelt een openbare procedure in. ⁷De wetten van 10 mei 1926

---

3 Dit artikel is in de nieuwe Gecoördineerde Grondwet van 11 februari 1994 artikel 16 geworden (BS 17 februari 1994).

4 DE REU P., De geschiedenis van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie. Organisatie, bevoegdheden, ambtsgebieden, archiefvorming (1796-2006). Brussel, Algemeen Rijksarchief (Miscellanea Archivistica Studia 198), 2011, p. 175.

5 Wet van 17 april 1835 op de onteigening ten algemene nutte. Het bijhorend koninklijk besluit van 20 april 1837 regelt de adviesprocedures en de publieke bevraging.

6 Aan te vullen voor specifieke kwesties met het koninklijk besluit van 25 maart 1847 en bepaalde artikels van het Boswetboek (wet van 19 december 1854).

7 Voor de regeling van specifieke kwesties kunnen we nog het koninklijk besluit van 25 maart 1847 toevoegen over de opruiming van onontgonnen gronden en de vervreemding van gemene gronden en bepaalde artikels van het Boswetboek (vastgelegd bij wet van 19 december 1854).

⁸en van 26 juli 1962 ⁹zijn complementair aan de wet van 1870 en stellen een specifieke gerechtelijke procedure ingeval van (hoog)dringendheid. Gedurende de 19de eeuw werden akten voor onteigening (of van een verwerving via minnelijke schikking) verleden voor een overheidsfunctionaris, meestal een notaris. Vanaf 1901 werden, door een arrest van het Hof van Cassatie ¹⁰, de akten ontvangen door een ontvanger van de Domeinen even rechtsgeldig beschouwd als een notariële akte. ¹¹Ze werden overgeschreven op het hypotheekkantoor. De groeiende noden van de Belgische Staat leidde aan het eind van de jaren 1920 tot de oprichting van een instantie die zich specifiek bezighield met onteigeningen en 'overdrachten in der minne': de aankoopcomités.

De 'comités tot aankoop van onroerende goederen' (kortweg: aankoopcomités) werden ingesteld door het koninklijk besluit van 9 juli 1929 ¹²en door een ministerieel besluit van diezelfde datum ¹³onder toezicht en onder de voogdij van het ministerie van Financiën. De wet en het besluit waren van kracht tot de publicatie van het organiek koninklijk besluit van 3 november 1960 ¹⁴. Het aantal aankoopcomités nam gestaag toe, van drie in 1931 tot 15 in 1976. Vervolgens daalde hun aantal opnieuw tot 14 in 1983. De geografische ligging van de goederen die moesten worden verworven, bepaalde welk aankoopcomité bevoegd was.

Het aankoopcomité van Brugge was grotendeels bevoegd voor de arrondissementen Brugge, Ieper en Veurne, en had zijn hoofdzetel te Brugge. In 1964 werden de aankoopcomités ook bevoegd voor de verkoop van de domaniale goederen. Als in de 19de eeuw een privé-domein van de staat publiek moest worden verkocht, gaf de administratie van de Domeinen de opdracht aan een notaris of verkocht het - in bepaalde omstandigheden- via een onderhandse akte. In het laatste geval stond de Staat op gelijke voet met de koper. Net als bij de akten voor de verwerving door de Staat waren de akten in die eerste periode niet rechtsgeldig en weigerde het hypotheekkantoor om ze over te schrijven. Het arrest van het Hof van Cassatie van 17 januari 1901 bracht daar verandering in en verleende de akten authenticiteit.

De wet van 6 januari 2014 ¹⁵die werd afgekondigd in het kader van de zesde staatshervorming, had tot gevolg dat de bestaande 14 aankoopcomités op 1 januari 2015 werden overgeheveld naar de gewesten, m.n. de Vlaamse overheid. Er bleef nog één, in Brussel gevestigd federaal aankoopcomité: het "Federaal comité tot aankoop van onroerende goederen". ¹⁶

8 Wet van 10 mei 1926 tot instelling van een rechtspleging bij dringende omstandigheden inzake onteigening ten algememen nutte (Belgisch Staatsblad, 4 juni 1926).

9 Wet van 26 juli 1962 betreffende de rechtspleging bij hoogdringende omstandigheden inzake onteigening ten algememen nutte.

10 Pasicrisie, 1901, 1ste deel, p. 106.

11 De gewestelijke directie van de Registratie en de Domeinen bewaarde vanaf dan (tot 1964) de minuten van de akten.

12 Belgisch Staatsblad, 14 september 1929, later gewijzigd door het koninklijk besluit van 27 december 1930 (Belgisch Staatsblad, 19 april 1931).

13 Belgisch Staatsblad, 14 september 1929.

14 Belgisch Staatsblad, 18 november 1960.

15 Belgisch Staatsblad, 31 januari 2014.

16 Besluit van de voorzitter van het directiecomité van 15 juli 2014 tot oprichting van een Federaal comité tot aankoop van onroerende goederen bij de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie (Belgisch Staatsblad, 29 augustus 2014).

BEVOEGDHEDEN EN ACTIVITEITEN

De aankoopcomités waren verantwoordelijk voor de aankoop en de onteigening van onroerend goed voor rekening van de Staat en de regering en voor - in bepaalde gevallen voorzien in de wet - organismen waarin de Staat 'overwegende belangen' had. Met ingang van 1 maart 1964 konden ze bovendien overgaan tot de vervreemding van domeingoederen, een bevoegdheid die ze kregen van de ontvangers van Domeinen. Hun functie is erg vergelijkbaar met die van een notaris.

Samengevat waren de aankoopcomités bevoegd voor:

- * de aankoop of de onteigening van onroerend goed voor rekening van de Staat, de gemeenschappen en de gewesten,¹⁷ de provincies, de gemeenten en verwante instellingen¹⁸, evenals voor overheidsinstellingen en organisaties waarin de staat een overwegend belang had¹⁹;
- * gerechtelijke onteigeningen wanneer een verwerving via minnelijke schikking mislukte;
- * (vanaf 1 maart 1964) vervreemding van domeingoederen;
- * expertises voor rekening van de Staat en van openbare instellingen;
- * het beheer van onroerende goederen die behoren tot de Domeingoederen.

Voor onteigeningen gold een specifieke regelgeving. Modaliteiten voor onteigeningen werden voor het eerst geregeld bij wet van 8 maart 1810. De basiswetgeving voor België dateerde echter van 17 april 1835. In deze wet werd voor het eerst een gewone onteigeningsprocedure voor de rechtbank van eerste aanleg uitgewerkt. Deze werd verder verfijnd met de wet van 27 mei 1870. De wetten van 1835 en 1870 voorzagen in een gemeen procesrecht. Bijkomende onteigeningswetten werden ingevoerd op 10 mei 1926 en 26 juli 1962. Deze voorzagen in een bijzonder procesrecht, in 1926 voor dringende omstandigheden en in 1962 voor hoogdringende omstandigheden.

De voornaamste klanten van de aankoopcomités waren dus de Staat en de overheidsinstellingen die instaan voor grote infrastructuurwerken voor landsverdediging, overheidsgebouwen (Regie der Gebouwen), wegwerkzaamheden, waterdistributie, riolering, elektriciteit, haven- en luchthaveninfrastructuur, binnenvaart, sociale huisvesting (maatschappijen voor sociale huisvesting), ziekenhuizen, spoorwegen, buurtspoorwegen en openbaar vervoer over de weg (NMBS, MIVB, NMVB), post en telecommunicatie. Autonome overheidsbedrijven, de provincies, de

17 Voor de deelstaten werd de bevoegdheid van de aankoopcomités bepaald door de wet van 18 december 1986 (Belgisch Staatsblad, 24 februari 1987) en door decreten en verordeningen van gewesten en gemeenschappen.

18 Op basis van het koninklijk besluit van 2 december 1946 betreffende de stedenbouw, de organieke wet van 29 maart 1962 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw, van de wet van 22 december 1970 bevattende het wetboek van Huisvesting en van de wet van 30 december 1970 die werd ingesteld om de economische en sociale problemen in bepaalde regio's aan te pakken.

19 De bevoegdheden van de aankoopcomités werden nog verder uitgebreid o.m. via de wet van 7 december 1953 (inzake krotopruijing) en de wet van 9 augustus 1955 (oprichting van een Wegenfonds, 1955-1969). De bevoegdheden worden gepreciseerd in het koninklijk besluit van 3 november 1960 (Belgisch Staatsblad, 18 november 1960).

gemeenten, de gewesten en de gemeenschappen en hun instellingen waren niet verplicht een beroep te doen op de diensten van de aankoopcomités. Ze konden zich ook tot een notaris wenden.

De onteigeningsplannen en de opdrachten om te verwerven gingen uit van een bestuur of een overheidsmaatschappij, meestal voor infrastructuurwerken. Hij/zij werd de 'onteigenende overheid' genoemd. Het comité opende per gemeente een algemeen dossier voor elke onteigeningsaanvraag. Elk dossier bevatte daarnaast afzonderlijke dossiers per onteigening en per eigenaar. Het dossier kreeg een verwijzing in een repertorium (register 339), later in de databank CDB. Het Comité van Brugge hield daarnaast gegevens bij op steekkaarten. De commissaris die belast was met het dossier maakte een algemene raming van het budget zodat de nodige kredieten konden worden vrijgemaakt.

Nadat bij de hypotheekbewaarders en de registratiekantoren de dertigjarige eigendomstitel werd opgezocht, was de commissaris door de wet gemachtigd om de originele akte op te maken. Na het verlijden van de akte werden de leggers, de steekkaarten 385 van de onteigende personen (of de databank met deze gegevens) en het chronologisch repertorium van de akten bijgewerkt. Daarna volgden de registratie en de overschrijving van de hypotheken en werd het kantoor van de Directe Belastingen ingelicht. De procedure werd afgerond wanneer de onteigenende overheid de vastgelegde vergoeding had betaald. Wanneer de betrokken personen niet ingingen op het aanbod voor de verwerving, dan stond het comité de onteigenende overheid bij in de gerechtelijke procedure hetzij voor een vredegerecht, hetzij voor een rechtbank van eerste aanleg of een hof van beroep. In geval de rechter een uitspraak deed in het voordeel van de onteigenende overheid gold als eigendomstitel: de gerechtelijke beslissing, het afschrift van het vonnis en de akte van neerlegging van het vonnis in de minuten van het comité.

ORGANISATIE

Het organogram van een aankoopcomité bleef voor een lange periode vrij stabiel. Aan het hoofd van het aankoopcomité stond de voorzitter, met onder zich een vicevoorzitter en een aantal commissarissen. De commissarissen werden doorgaans gerekruteerd bij de ontvangers van de registratie en de domeinen. Een variabel aantal klerken en assistenten boden immers de nodige ondersteuning.

De comités werden bij hun oprichting tijdens het Interbellum ondergebracht bij de Administratie van de Registratie en Domeinen. Die administratie werd met de invoering van de Belasting op de Toegevoegde Waarde (BTW) in 1970 omgevormd tot de Administratie van de BTW, Registratie en Domeinen ²⁰en in

---

20 Voor meer informatie, zie: DESMAELE B., *Le Ministère des Finances. Étude de l'évolution structurelle de l'administration centrale et de ses organes consultatifs*. Première partie: 1831-1945, Brussel, Algemeen Rijksarchief (Miscellanea Archivistica Studia 9), 1990, passim en BOURGEOIS P., *Le Ministère des Finances. Étude de l'administration centrale et répertoires des services publics et commissions*. Deuxième partie: 1946-1994, Brussel, Algemeen Rijksarchief (Miscellanea Archivistica Studia 75), 1995, passim.

1998 tot de Administratie van het Kadaster, Registratie en Domeinen (AKRED).²¹ Samen met de algemene Copernicus-hervorming van de federale overheid werd in 2000 'Coperfin' gelanceerd. De nieuwe Federale Overheidsdienst (FOD) Financiën²² werd ingedeeld in drie algemene administraties, waaronder één voor Patrimoniumdocumentatie. Het koninklijk besluit van 31 maart 2003 regelde de overgang van het Ministerie van Financiën naar de nieuwe Federale Overheidsdienst Financiën.²³ De ervaring leerde dat een te grote centralisatie van diensten met zeer verschillende bevoegdheden moeilijk werkbaar was. Er kwam een nieuwe, meer evenwichtige verdeling van de entiteiten, zowel qua omvang als qua bevoegdheden. Het koninklijk besluit van 3 december 2009 verdeelde de FOD Financiën in zes algemene administraties, met opnieuw een Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie (AAPD).²⁴ De aankoopcomités ressorteerden binnen de AAPD onder de Administratie Patrimoniumdiensten. Met de uitvoering van de zesde staatshervorming in 2015 werden de aankoopcomités overgeheveld naar de gewesten. Op federaal niveau rest enkel nog een federaal aankoopcomité. Ook het ambtsgebied of 'ressort' van het aankoopcomité van Brugge heeft doorheen de tijd diverse wijzigingen ondergaan. Het comité van Brugge wordt ingesteld op 1 december 1962 en neemt de taak over van de twee Gentse comités voor de arrondissementen Brugge, Ieper en Veurne. Het ambtsgebied wordt tweemaal gewijzigd. Dit gebeurt een eerste maal op 1 januari 1976. De gemeenten van het gerechtelijk kanton Tielt worden overgeheveld naar het pas opgerichte comité van Kortrijk. Op 1 januari 1977 worden de gemeenten Dadizele en Oostnieuwkerke overgeheveld van het comité Kortrijk naar het comité Brugge als gevolg van de gemeentefusies. Verdere wijzigingen komen niet meer voor tot de afschaffing van het comité op 31 december 2014. De bevoegdheden gaan over naar het federaal comité.

ARCHIEF

Het archief werd op 6 november 2015 in uitvoering van de Archiefwet en in het kader van het SATURN-project voor de archieven van Financiën naar het Rijksarchief overgebracht.

---

21 Koninklijk besluit van 18 december 1998 (Belgisch Staatsblad, 31/12/1998). Dit KB werd evenwel door de Raad van State vernietigd. Arrest nr. 112537 van de Raad van State van 13 november 2002 (online raadpleegbaar op: www.raadvanstate.be). Daarom diende in 2003 een nieuw koninklijk besluit uitgevaardigd te worden om de continuïteit te verzekeren: Koninklijk besluit van 21 januari 2003 houdende de organisatie van de Administraties der directe belastingen, van de BTW, registratie en domeinen en van het kadaster (Belgisch Staatsblad, 26 juni 2003).

22 Koninklijk besluit van 17 februari 2002 houdende oprichting van de Federale Overheidsdienst Financiën (Belgisch Staatsblad, 22 februari 2002).

23 Koninklijk besluit van 31 maart 2003 tot regeling van de overdracht van bevoegdheden bij de overgang van het Ministerie van Financiën naar de Federale Overheidsdienst Financiën (Belgisch Staatsblad, 14/05/2003).

24 Koninklijk besluit van 3 december 2009 houdende regeling van de operationele diensten van de Federale Overheidsdienst Financiën (Belgisch Staatsblad, 9 december 2009). Zie ook. FOD Financiën. Jaarverslag 2009, Brussel, FOD Financiën, 2010, pp. 16-17.

Inhoud en structuur

INHOUD

Het archief van het aankoopcomité van Brugge heeft betrekking op de arrondissementen Brugge, Ieper en Veurne. Het omvat verschillende reeksen, soms met bijbehorende zoekinstrumenten.

De *minuten* van akten van aankoop, akten van neerlegging en verkoopakten vormen de basisreeks van authentieke akten ontvangen door de commissarissen van de aankoopcomités. De bijbehorende chronologische *repertoria* uit de periode 1962-1963 maken gerichte opzoekingen mogelijk. Voorts bevat het archief de akten die het aankoopcomité erfde van de gewestelijke directie van de registratie en domeinen, verleden voor de ontvangers van de domeinen, uit de periode 1901-1973.

De *aankoopdossiers* vormen de omvangrijkste reeks. Bij elke aankoop of onteigening wordt een dergelijk dossier geopend. Handelen meerdere dossiers over één en hetzelfde onteigeningsplan, dan zijn ze opgedeeld in een *algemeen dossier* en in *persoonlijke dossiers* per betrokken partij. Die dossiers bevatten doorgaans deskundigenverslagen, briefwisseling met de onteigende personen, met de onteigende overheid en met de centrale directie; kadastrale plannen en uittreksels; onteigeningsplan(nen); bestemmingsplan(nen); dossiers met vergelijkingspunten nodig om de vergoedingen te bepalen; foto's, diverse plannen, (vaak) geannoteerde uittreksels van kadastrale plannen; de bepaling van de wederbeleggingsvergoedingen en de huurvergoedingen; hypothecaire attesten; briefwisseling met de ontvangers van de registratie of van de belastingen; kopieën van eerdere eigendomstitels; ontwerpen van akten; een vereffeningsborderel. De meest interessante stukken zijn de algemene en bijzondere onteigeningsplannen en de bestemmingsplannen: zij geven een beeld van de toestand vóór en na de realisatie van het bouwproject. Hun informatieve waarde is echter beperkter dan die van de 'as built'- plannen die in het bezit zijn van de bouwheer. Eén exemplaar van de plannen van het comité zit meestal in het aankoopdossier, soms ook als bijlage bij de akte(n). Wanneer een gerechtelijk dossier jaren aansleept, kunnen de plannen per etappe van het project ook daarin aangetroffen worden.

De *dossiers inzake gerechtelijke onteigeningen* zijn erg omvangrijk en tegelijkertijd zeer interessant. Onteigening voor openbaar nut vormt een uitzondering op het eigendomsrecht dat is opgenomen in het Burgerlijk Wetboek. Een bijbehorend *register* geeft een samenvatting van elke zaak. Om het onderscheid te kunnen maken met de dossiers van verwerving door minnelijke schikking, worden de onteigeningsdossiers die meestal geïntegreerd zijn in de reeks van de aankoopdossiers, aangeduid in de beschrijvingen aan de hand van een vermelding van de gerechtelijke procedure.

De *dossiers inzake overname van gemeentelijke schoolgebouwen door de staatsvormen* een afzonderlijke categorie. De dossiers van de middelbare scholen en atheneae kaderen in de wet van 17 juni 1937.²⁵ Die van de lagere

---

25 Wet van 17 juni 1937 waarbij de uitgaven voor de lokalen en het materieel van de

scholen vloeien voort uit de uitbouw van het rijksonderwijs tegen de achtergrond van de tweede schoolstrijd (1950-1958), die uiteindelijk beslecht werd door het Schoolpact van 20 november 1958 (bekrachtigd door de wet van 22 mei 1959)²⁶.

Schattingsdossiers bevatten een deskundigenverslag, vaak met foto's, briefwisseling met de overheid die de expertise heeft aangevraagd, kadastrale uittreksels en onteigenings- en bestemmingsplannen.

Verkoopdossiers zijn er vanaf het begin van de jaren 1960 en vormen de neerslag van de vervreemding van domeingoederen. Ze zijn over het algemeen minder interessant omdat ze enkel aanvullende informatie bevatten naast de verkoopakten.

De *beheersdossiers* handelen over de domaniale goederen die vaak bezwaard zijn met erfpacht. De dossiers van de aankoopcomités hebben doorgaans betrekking op de periode na de aankoop en bijgevolg op het eerste, voorlopige gebruik. Het beheer van de goederen op lange termijn was toevertrouwd aan de ontvangers van de domeinen. Het onderscheid tussen beide korte en lange termijn kan echter niet altijd even eenvoudig gemaakt worden, ook omdat beide instanties vaak informatie uitwisselden.

In het laatste deel van de inventaris vind je de archieven terug die door de Gewestelijke directie van registratie en domeinen werden overgemaakt aan het aankoopcomité, met name de *minuten van de akten van de ontvangers van de Domeinen* inclusief de toegangen en eventueel ook enkele dossiers.

Taal en schrift van de documenten

De dossiers zijn doorgaans in het Nederlands opgesteld.

SELECTIES EN VERNIETIGINGEN

Selecties en vernietigingen zijn gebaseerd op de volgende archiefselectielijst: BODART E. en TRIGALET M., *FOD Financiën. Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie. Comités tot aankoop van onroerende goederen. Archiefselectielijst (april 2014)*, Brussel, Algemeen Rijksarchief en Rijksarchief in de Provinciën (archiefbeheersplannen en selectielijsten 141), 2014. Alle algemene dossiers werden op die manier bewaard. De particuliere dossiers werden enkel bewaard wanneer er in het archiefbestand geen algemeen dossier met betrekking tot hetzelfde project bewaard wordt, wanneer het particulier dossier uitgebreide documentatie bevat (plannen, technische studies, etc.) en wanneer het particulier dossier voorwerp is van een specifieke gerechtelijke procedure.

---

koninklijke athenea en van de Staatsmiddelbare scholen ten laste van de Staat worden gelegd (Belgisch Staatsblad, 18/07/1937).

26 Wet van 29 mei 1959 tot wijziging van de wetgeving betreffende het bewaarschoolonderwijs, het lager, middelbaar, normaal-, technisch en kunstonderwijs (Belgisch Staatsblad, 19/06/1959).

TOEKOMSTIGE AANGROEI/AANVULLINGEN

Dit archief is niet afgesloten. Op termijn zullen recentere archiefdocumenten naar het Rijksarchief worden overgebracht. Het federaal aankoopcomité bewaart momenteel de recentere akten tot en met 31 december 2014, evenals de dossiers uit dezelfde periode, net als een deel van de dossiers jonger dan 40 jaar (na 1977, jaar dat de fusie van de gemeenten in werking trad). Het federaal aankoopcomité bewaart trouwens ook de dossiers en de akten die betrekking hebben op zijn huidige bevoegdheden (sinds 1 januari 2015).

ORDENING

De aankoopcomités beschikten niet over een uniform klasseringssysteem vastgelegd door de centrale administratie. Dat verklaart de verschillende ordening in de verschillende aankoopcomités. De structuur van de inventaris is gebaseerd op de verschillende taken van het aankoopcomité en reflecteert de reeksen die zijn opgenomen in de archiefselectielijst. Ook het oorspronkelijke klassement van het aankoopcomité schemert nog door. De aankoopdossiers werden bij aanvang doorgaans eenvoudig gerangschikt per nummer (toegekend op het moment van de opening van het dossier). Nadien werd er geordend volgens gemeente (NIS-code), onteigenende overheid (aangeduid met een acroniem) en nummer van het algemene dossier en particuliere dossier. De hoofdingeling van dit zoekinstrument maakt een onderscheid tussen het archief van het comité en het archief afkomstig van de gewestelijke directie van de registratie en domeinen. In dit geval echter werden geen dossiers overgebracht, maar enkel de minuten en repertoria van zowel het aankoopcomité als de directie van registratie en domeinen, die chronologisch geordend zijn.

Beschrijving van de series en archiefbestanddelen

ARCHIEF VAN HET AANKOOPCOMITÉ

I. MINUTEN EN REPERTORIA VAN AKTEN

---	Repertoria van akten. 1962-1963.	
1	1 - 11 MINUTEN VAN AKTEN VERLEDEN VOOR DE VOORZITTER EN DE COMMISSARISSEN. 1962-1963. 1962, nr. 1-12 en 1963, nr. 1-100.	1 band
2	1963, nr. 101-200.	1 band
3	1963, nr. 201-300.	1 band
4	1963, nr. 301-400.	1 band
5	1963, nr. 401-500.	1 band
6	1963, nr. 501-600.	1 band
7	1963, nr. 601-700.	1 band
8	1963, nr. 701-800.	1 band
9	1963, nr. 801-900.	1 band
10	1963, nr. 901-1000.	1 band
11	1963, nr. 1001-1084.	1 band

ARCHIEF VAN DE GEWESTELIJKE DIRECTIE VAN DE REGISTRATIE EN
DOMEINEN VAN BRUGGE

I. MINUTEN EN REPERTORIA VAN AKTEN

12 - 14 REPERTORIA VAN DE MINUTEN. 1E HELFT 20STE EEUW-
1973.

12	Deel 1. Nrs. 1-1600.	1 band
13	Deel 2. Nrs. 1601-3437.	1 band
14	Deel 3. Nrs. 3438-3803.	1 band
15	15 - 64 'EIGENDOMSTITELS VAN DE STAAT', MINUTEN VAN AKTEN VERLEDEN VOOR DE ONTVANGERS VAN DE DOMEINEN. 1901-1973. Nrs. 1-150.	1 band
16	Nrs. 151-240.	1 band
17	Nrs. 241-300.	1 band
18	Nrs. 301-375.	1 band
19	Nrs. 376-425.	1 band
20	Nrs. 426-500.	1 band
21	Nrs. 501-600.	1 band
22	Nrs. 601-700.	1 band
23	Nrs. 701-800.	1 band
24	Nrs. 801-900.	1 band

---

		1 band
25	Nrs. 901-1011.	1 band
26	Nrs. 1012-1100.	1 band
27	Nrs. 1101-1200.	1 band
28	Nrs. 1201-1300.	1 band
29	Nrs. 1301-1400.	1 band
30	Nrs. 1401-1500.	1 band
31	Nrs. 1501-1600.	1 band
32	Nrs. 1601-1700.	1 band
33	Nrs. 1701-1800.	1 band
34	Nrs. 1801-1900.	1 band
35	Nrs. 1901-2000.	1 band
36	Nrs. 2001-2100.	1 band
37	Nrs. 2101-2200.	1 band
38	Nrs. 2201-2300.	1 band
39	Nrs. 2301-2400.	1 band
40	Nrs. 2401-2500.	1 band

41	Nrs. 2501-2600.	1 band
42	Nrs. 2601-2700.	1 band
43	Nrs. 2701-2750.	1 band
44	Nrs. 2751-2800.	1 band
45	Nrs. 2801-2850.	1 band
46	Nrs. 2851-2900.	1 band
47	Nrs. 2901-2950.	1 band
48	Nrs. 2951-3000.	1 band
49	Nrs. 3001-3050.	1 band
50	Nrs. 3051-3100.	1 band
51	Nrs. 3101-3150.	1 band
52	Nrs. 3151-3200.	1 band
53	Nrs. 3201-3250.	1 band
54	Nrs. 3251-3300.	1 band
55	Nrs. 3301-3350.	1 band
56	Nrs. 3351-3400.	1 band

57	Nrs. 3401-3450.	1 band
58	Nrs. 3451-3500.	1 band
59	Nrs. 3501-3550.	1 band
60	Nrs. 3551-3600.	1 band
61	Nrs. 3601-3650.	1 band
62	Nrs. 3651-3700.	1 band
63	Nrs. 3701-3750.	1 band
64	Nrs. 3751-3803.	1 band
 <i>II. ZOEKSINSTRUMENTEN</i>		
65	Zoekinstrument: Inventaris van de algemene dossiers inzake de domeinen, deel 1. 1910-1948.	1 deel
66	Zoekinstrument: Inventaris van de dossiers inzake de domeinen, genummerd 1-1239. [1929-1964].	1 deel